شماره صفحه : ۱	باسمه تعالی	تعداد صفحات : ۴
نام درس : علوم و فنون ادبی رشته : انسانی پایه : دوازدهم نام و نام خانوادگی: نام دبیر: مبینا جمشیدی	اداره کل آموزش و پرورش استان البرز مدیریت آموزش و پرورش ناحیه سه کرج دبیرستان دخترانه اهل بیت (ع) نوبت اول – دی ماه ۱۴۰۲	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/۱۰/ نمره : امضاء دبیر:

ردیف	سوالات	بارم
تاریخ ادبیات و سبک شناسی(۴ نمره)		
۱	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) شعرهای سید اشرف الدین گیلانی در راه مبارزه با استبداد، عشق به وطن در روزنامه قرن بیستم چاپ شد. ب) سادگی و روانی از بارزترین شاخصه های زبان شعر بیداری است. ج) نثرهای دوره ی مشروطه به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می پرداخت. د) ادیب الممالک فراهانی سردبیری مجله «بهار» را بر عهده داشت.	۱
۲	در سبک شعری کدام دوره،برخی شاعران به کاربرد واژگان کهن مثل بادافره،خلیدن،گلخن و... توجه داشتند؟ الف) دوره بیداری ب) بازگشت ادبی ج) انقلاب اسلامی د) دوره معاصر	۰/۵
۳	جای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف)شاخص ترین شاعران عصر بیداری که به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند فرخی یزدی و..... بودند. ب)..... مهم ترین اثر قائم مقام فراهانی است.	۰/۵
۴	پاسخ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف)یکی از ضعف های تکنیکی در داستان های دوره ی مشروطه(راوی سوم شخص-راوی اول شخص) بوده است. ب)بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری(توجه به مردم-توجه به دربار) بوده است. ج)از نظر موسیقی و عروض گروه(سنت گرا-تجدد گرا) به سنت های ادبی پایبند بودند. د)سرگذشت حاجی بابای اصفهانی اثر جیمز موریه است که(دهخدا-میرزا حبیب اصفهانی) آن را ترجمه کرده است.	۱
۵	دو مورد از عوامل تاثیرگذار در کم توجهی کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی شعر دوره بیداری را بنویسید.	۱
زیبایی شناسی(۶نمره)		
۶	در بیت زیر کدام آرایه وجود دارد؟ آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی الف)تضاد ب)مراعات النظیر ج)تضمین د)تشبیه	۰/۵
۷	در بیت زیر آرایه تضاد را نشان دهید. شکر نعمت، نعمتت افزون کند کفر،نعمت از کفت بیرون کند	۰/۵

www.kanoon.ir

۸	با ذکر دلیل آرایه متناقض نما را مشخص کنید. گوش ترحمی کو،کز ما نظر نپوشد دست غریق،یعنی فریاد بی صداییم	۰/۵
۹	در بیت زیر با توجه به آرایه لف و نشر به سوالات پاسخ دهید. روی و چشمی دارم اندر مِهر او کین گهر میریزد آن زر میزند الف) لف دوم کدام است؟ ب) نشرها را نشان دهید. ج) نوع لف و نشر را بنویسید.	۱/۵
۱۰	در بیت زیر کدام آرایه های به کار رفته است؟ حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی "من از آن روز که در بند توام آزادم" الف)تلمیح_ تضمین ب)لف و نشر_تضمین ج)متناقض نما_تضمین د) متناقض نما_تلمیح	۰/۵
۱۱	در بیت «آن که در جام خضر آب بقا ریخته است به لب تشنه ما آب فنا ریخنه است» کدام آرایه ها به کار رفته اند؟ الف) لف و نشر-متناقض نما-تضاد ب) تلمیح- تضاد-مراعات النظیر ج) تضمین-تضاد-مراعات النظیر د) تلمیح-تضاد-لف و نشر	۰/۵
۱۲	برای هر یک از ابیات زیر آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) باز در آن هوای مه آلود/پاک کن هایی از ابر تیره/خط خورشید را پاک میکرد (مراعات النظیر-متناقض نما) ب) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه مُلک لافتی را (تضمین-تلمیح)	۱
۱۳	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. ایوب با چندین بلا،کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا: «الصبرُ مفتاح الفرج» بی تربیت آزادی و قانون نتوان داشت «سعفض» نتوان خواند «کلّمن» را الف) آرایه بارز بیت اول را بنویسید. ب) یک نمونه مراعات النظیر از بیت دوم بنویسید.	۱
	موسیقی‌شعر (۶ نمره)	
۱۴	واژه «سر انگشت» را با توجه به اختیار زبانی حذف همزه تقطیع کنید و نشانه هجایی آن را بنویسید	۰/۵
۱۵	کدام یک از اوزان زیر دو شکل دارند؟ الف) مفاعیلن مفاعیلن ب) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن د) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن	۰/۲۵
۱۶	نام هجایی این رکن عروضی را بنویسید. _ _ _ U _	۰/۵
۱۷	کدام وزن برای بیت زیر ترجیح دارد؟ ترسم که بینی رخ همچو قمرت را کس باز نیاید دگر اندر نظرت را الف)مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب)مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۸	بیت ناهمسان زیر را تقطیع کنید و هر دو وزن آن را بنویسید. ای سرو بلند قامت دوست وه وه که شمایلت چه نیکوست	۱
۱۹	برای هر یک از ابیات زیر یک از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان_ همسان تک پایه ای_ دو لختی) الف) نترسم که با دیگران خو کنی تو با من چه کردی که با او کنی؟ ب) لاف از سخن چون در توان زد آن خشت بود که پر توان زد	۰/۵
۲۰	در کدام یک از واژگان بیت زیر مصوت *ای/* همواره کوتاه است؟ پرواز در هوای خیال تو همواره دیدنی است حرفی بزن که موج صدایت شنیدنی است	۰/۲۵
۲۱	تقطیع داخل کمانک با کدام یک از اختیارات شاعری زبانی مطابقت دارد؟ بازیِ دهر (_ U U _ U)	۰/۵
۲۲	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور الف)وزن بیت از کدام یک از اوزان است؟ (ناهمسان_ همسان تک پایه ای_ دو لختی) ب)در این بیت چند اختیار زبانی داریم؟	۱
۲۳	بیت زیر را تقطیع کنید و وزن آن را بنویسید. من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل	۱

www-kanoon-ir

	تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۴	شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید.(از هر سطح ۲ مورد) از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند — شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست — گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو — کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند	۲
۲۵	متن زیر را از کتاب چرند و پرند دهخدا از نظر ویژگی های زبانی دورهٔ بیداری بررسی کنید. «باری، چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست دست و پایش را گم کرده تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک فراش قرمز پوش میبیند دلش میتپد تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد رنگش می‌پرد هی میگوید: امان از همنشین بد.»	۲
	موفق باشید	۲۰